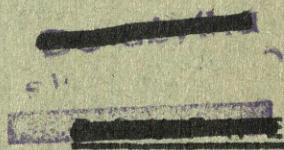


A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19



# AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ



Egz. nr ... 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr Józef ŁAZAREK

ĆWICZENIE METODYCZNE

Temat: ELEMENTY ĆWICZENIA GRUPOWEGO NA TEMAT:  
"PUŁK W OBRONIE"

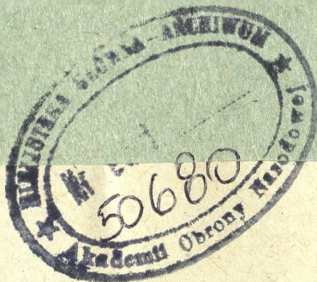
Opracowanie metodyczne ćwiczenia grupowego



50680



Opis załączników



1. Mapa nr pf-1511/WW, skala 1:100 000 na 6 ark.  
Plan przeprowadzenia ćwiczenia grupowego  
nr 112 I KWL WWL./mapa jawna - syt. ~~nafta/~~
2. Załącznik nr 1 na papierze nr ~~pf~~-1509/WW na 2 ark.  
Koncepcja metodyczno-taktyczna ćwiczenia grupowego
3. Szkic na kalce nr ~~pf~~-1510/WW na 4 ark.  
Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu  
o 15.00 19.07



~~10540~~  
~~10540~~

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

---

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

PODSTAWA  
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku  
art. 86 ust. 2  
(Dz.U.RP Nr 11 poz. 95)  
.....  
podpis

ZATWIERDZAM  
SZEFA

INSTYTUTU DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

płk doc. dr hab. Bogdan SZULC



Egz. nr ... 1

Tylko dla nauczycieli  
akademickich

Płk dr Józef ŁAZAREK

ĆWICZENIE METODYCZNE

Temat: ELEMENTY ĆWICZENIA GRUPOWEGO NA TEMAT:  
"PUŁK W OBRONIE"

Opracowanie metodyczne ćwiczenia grupowego



OPRACOWAŁ  
ADIUNKT IDW AON

płk dr J. ŁAZAREK

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Główny autor: ppłk ŁAZAREK J.  
Autorzy: ppłk ŁYSIAK I.  
ppłk KULCZYŃSKI S.  
ppłk KWIATKOWSKI Z.

SPIS TREŚCI:

1. Plan przeprowadzenia ćwiczenia metodycznego
2. Opracowanie metodyczne zajęcia 1
3. Opracowanie metodyczne zajęcia 2
4. Opracowanie metodyczne zajęcia 3
5. Założenie do ćwiczenia metodycznego
6. Plan przeprowadzenia ćwiczenia - część opisowa
7. Założenie taktyczne z załącznikami
8. Opracowanie metodyczne zajęcia grupowego

Załączniki:

1. Koncepcja metodyczno-taktyczna
2. Plan przeprowadzenia ćwiczenia /mapa 1:100 000/

## PLAN PRZEPROWADZENIA

ćwiczenia metodycznego ze słuchaczami ZPSPW

Mapa 1:100 000 N-34-122, 128

-139, 140

M-34-7, 8

- I. TEMAT: ELEMENTY ĆWICZENIA GRUPOWEGO NA TEMAT: "PUŁK W OBRONIE"
- II. CELE SZKOLENIOWE:
  1. Nauczyć słuchaczy umiejętności sporządzenia opracowania metodycznego zajęcia grupowego.
  2. Doskonalic słuchaczy w znajomości toku pracy autora ćwiczenia.
  3. Sprawdzić słuchaczy ze znajomości obowiązujących dokumentów, normujących opracowanie ćwiczeń.
  4. Zbadać umiejętność samodzielnego opracowania koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia grupowego.
- III. FORMA: Ćwiczenie grupowe w pomieszczeniach.
- IV. GŁÓWNE ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE:
  1. Koncepcja metodyczno-taktyczna ćwiczenia.
  2. Dokumentacja ćwiczenia grupowego.
  3. Meldunek autora ćwiczenia.
  4. Opracowanie metodyczne zajęcia grupowego.
- V. WARUNKI PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA:
  1. Wszyscy słuchacze występują w roli autora ćwiczenia grupowego.
  2. Do zajęcia 1 słuchacze opracowują samodzielnie, na podstawie założenia, koncepcję metodyczno-taktyczną ćwiczenia grupowego.
  3. Ze względu na ograniczony czas ćwiczenia metodycznego do zajęcia 2 zostaną wydane gotowe dokumenty /koncepcja metodyczno-taktyczna, plan przeprowadzenia ćwiczenia, założenia taktyczne/ do zapoznania się w czasie nauki własnej i szczegółowego omówienia w toku zajęcia grupowego.
  4. Na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia oraz założenia taktycznego, słuchacze w czasie nauki własnej, sporządzają opracowanie metodyczne zajęcia grupowego z taktyki

- ogólnej, dotyczące wypracowania zamiaru przez dowódcę pz, wydanie wstępnych zarządzeń bojowych.
5. W czasie zajęcia 3 słuchacze referują rezultaty swojej pracy, które są przedmiotem dyskusji w grupie szkoleniowej, a następnie ocenione przez nauczyciela akademickiego.
  6. W dokumentach pokazowych do ćwiczenia metodycznego uwzględniono wymagania planu tematycznego I kursu AON z taktyki ogólnej - ćwiczenie główne nr 112 na temat: Planowanie, organizacja i prowadzenie działań bojowych przez pułk w obronie, oraz wytyczne wynikające z doktryny obronnej /działania bojowe prowadzone są na obszarze kraju/ i Rozkazu szkoleniowego MON z roku 1990 /w ćwiczeniach ... przyjmować realnego przeciwnika z jego potencjałem bojowym.
  7. Przed każdym zajęciem /a przed pierwszym 3-5 dni/ należy udzielić słuchaczom szczegółowego instruktażu.

#### VI. STRUKTURA ĆWICZENIA METODYCZNEGO

Nr zajęcia	Temat zajęcia	Ilość godzin
1	Koncepcja metodyczno-taktyczna ćwiczenia	2
2	Dokumenty ćwiczenia grupowego	2
3	Opracowanie metodyczne zajęcia grupowego	4
	RAZEM:	8

OPRACOWANIE METODYCZNE  
zajęcia grupowego 1

1. TEMAT: KONCEPCJA METODYCZNO-TAKTYCZNA ĆWICZENIA
2. CELE SZKOLENIOWE:
  - 2.1. Uczyć słuchaczy analizy wytycznych do opracowania ćwiczenia grupowego.
  - 2.2. Doskonalić słuchaczy w zakresie znajomości toku pracy autora ćwiczenia.
  - 2.3. Sprawdzić słuchaczy ze znajomości charakterystyki ćwiczenia grupowego.
  - 2.4. Zbadać umiejętność słuchaczy w samodzielnym formułowaniu koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia.
3. CZAS: 2 godziny lekcyjne /2 x 45' = 90'.
4. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:
  - 4.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'
  - 4.2. Omówienie koncepcji metodyczno-taktycznej opracowanej przez słuchaczy w czasie nauki własnej ..... - 55'
  - 4.3. Wydanie słuchaczom i omówienie autorskiego rozwiązania koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia grupowego ..... - 20'
  - 4.4. Zakończenie zajęcia ..... - 5'
5. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:
  - 5.1. Na kilka dni przed zajęciem 1 /3-5 dni/ przeprowadzić ze słuchaczami instruktaż, w czasie którego nakazać:
    - a/ pobrać z biblioteki założenie i wykonać podane w nim zadania, dotyczące:
      - opracowania planu pracy zespołu autorskiego;
      - koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia;
      - przemyślenia rodzaju i ilości dokumentów ćwiczenia dla nauczycieli KTO i słuchaczy WWL AON;
      - sposobu uwzględnienia w ćwiczeniu doktryny obronnej i R-zu MON do szkolenia;
      - przykładu z historii wojen WP;
    - b/ w czasie zajęcia 1 być w gotowości w roli autora ćwiczenia do przedstawienia i uzasadnienia rozwiązań,

szczególnie koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia grupowego.

5.2. W czasie przerwy w zajęciu 1 nakazać słuchaczom pobranie z biblioteki koncepcji metodyczno-taktycznej, którą wykorzystywać przy realizacji drugiego zagadnienia.

## 6. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

6.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'

a/ podanie tematu, celu i zagadnień szkoleniowych?

b/ sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęcia:

- w zeszycie - zadania podane w założeniu;

- pytanie kontrolne - charakterystyka ćwiczenia grupowego?

c/ wprowadzenie do zajęcia:

Szef KTO udzielił wytycznych głównemu autorowi ćwiczenia grupowego i polecił zameldować się z propozycją jego opracowania.

6.2. Omówienie koncepcji metodyczno-taktycznej opracowanej przez słuchaczy w toku nauki własnej ..... - 55'

Wykładowca wyznacza kolejno 2-3 słuchaczy, którzy w roli autora ćwiczenia referują przy tablicy z wykorzystaniem foliogramu, koncepcję metodyczno-taktyczną ćwiczenia.

Po wysłuchaniu występujących słuchaczy, wykładowca w roli szefa KTO stawia dodatkowe pytania, inicjuje dyskusję w grupie szkoleniowej nad poprawnością przyjętych rozwiązań, szczególnie co do:

- możliwości czasowych opracowania ćwiczenia;

- zgodności celów i zagadnień szkoleniowych z przyjętymi warunkami i przebiegiem ćwiczenia, zwłaszcza zamiarem stron;

- adaptacji doktryny obronnej i rozkazu szkoleniowego do przeprowadzenia ćwiczenia grupowego.

W razie potrzeby wykładowca osobiście pokazuje sposób rozwiązania wyżej wymienionych problemów, po czym dokonuje oceny występujących słuchaczy i podsumowuje zagadnienie szkoleniowe.

6.3. Wydanie słuchaczom i omówienie autorskiego rozwiązania koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia grupowego ... - 20'

Wykładowca poleca wydać słuchaczom pobraną w czasie przerwy autorską koncepcję metodyczno-taktyczną ćwiczenia i w ciągu pięciu minut zapoznać się z jej treścią. Następnie prowadzący zajęcia odpowiada na pytania słuchaczy i wyjaśnia sposób dojścia do proponowanego rozwiązania.

Proponowane rozwiązanie:

Koncepcja metodyczno-taktyczna ćwiczenia grupowego - załącznik 1.

6.4. Zakończenie zajęcia ..... - 5'

a/ ocena stopnia realizacji celu zajęcia grupowego oraz podkreślenie ważności umiejętności sformułowania koncepcji metodyczno-taktycznej w toku opracowania ćwiczenia;

b/ ocena stopnia przygotowania się słuchaczy do zajęcia i pracy w toku jego trwania;

c/ zebranie koncepcji metodyczno-taktycznych słuchaczy do oceny;

d/ określenie zadania na naukę własną;

e/ określenie terminu instruktażu do zajęcia 2.

OPRACOWANIE METODYCZNE  
zajęcia grupowego 2

1. TEMAT: DOKUMENTY ĆWICZENIA GRUPOWEGO

2. CELE SZKOLENIOWE:

- 2.1. Zapoznać słuchaczy z formą, treścią i sposobem opracowania dokumentów ćwiczenia grupowego.
- 2.2. Doskonalić słuchaczy w umiejętności meldowania w roli autora planu przeprowadzenia ćwiczenia.
- 2.3. Kształtować i rozwijać u słuchaczy nawyki organizatora pracy zespołu autorskiego ćwiczenia.

3. CZAS: 2 godziny lekcyjne /2x45' = 90'/.

4. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

- 4.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'
- 4.2. Omówienie planu przeprowadzenia ćwiczenia ..... - 30'
- 4.3. Omówienie założenia taktycznego ..... - 20'
- 4.4. Meldunek autora ćwiczenia ..... - 25'
- 4.5. Zakończenie zajęcia ..... - 5'

5. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

5.1. W czasie instruktażu do zajęcia 2 wykładowcy nakazują słuchaczom:

a/ przestudiować literaturę przedmiotu podaną w założeniu do zajęcia 2, w części dotyczącej dokumentacji ćwiczeń taktycznych, zwłaszcza grupowych;

b/ zapoznać się z gotowym planem przeprowadzenia ćwiczenia grupowego i założeniem taktycznym i być w gotowości do omówienia przeznaczenia, formy, treści i sposobu ich opracowania;

c/ być w gotowości do przedstawienia planu przeprowadzenia ćwiczenia dla szefa KTO.

5.2. W czasie zajęcia 2 wykładowca nakazuje 2-3 słuchaczom omówienie planu i założenia w końcowej części drugiej godziny wyznacza 1-2 słuchaczy do zameldowania planu dla przełożonego.

6. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

- 6.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'
  - a/ podanie tematu, celu i zagadnień szkoleniowych; -

b/ pytanie kontrolne - dokumenty ćwiczenia grupowego?

c/ wprowadzenie do zajęcia: zespół autorski po akceptacji przez przełożonego koncepcji metodyczno-taktycznej opracował podstawowe dokumenty ćwiczenia, które na życzenie szefa KTO prezentuje główny autor.

6.2. Omówienie planu przeprowadzenia ćwiczenia ..... - 30'

Wykładowca wyznacza 1-2 słuchaczy, którzy omawiają przeznaczenie, formę, treść i sposób opracowania planu przeprowadzenia ćwiczenia - część graficzną i opisową. W razie potrzeby wykładowca osobiście wyjaśnia przyjęte rozwiązanie autorskie oraz drogę dojścia do:

a/ zgodności celów i zagadnień szkoleniowych z zamiarem stron;

b/ relacji między zarysem dynamiki walki a strukturą ćwiczenia grupowego;

c/ usytuowania przebiegu ćwiczenia, w tym punktów pracy w konkretnym rejonie ćwiczenia.

Po wyjaśnieniu wątpliwości, wykładowca podsumowuje zagadnienie szkoleniowe.

Proponowane rozwiązanie:

Plan przeprowadzenia ćwiczenia - załącznik 2.

6.3. Omówienie założenia taktycznego ..... - 20'

Wykładowca wyznacza 1-2 słuchaczy, którzy omawiają przeznaczenie, formę, treść i sposób opracowania założenia taktycznego. W razie potrzeby wykładowca osobiście wyjaśnia przyjęte rozwiązanie autorskie oraz pokazuje zależność między:

a/ celem szkoleniowym a informacjami zawartymi w założeniu;

b/ metodą pracy dowódcy pułku w okresie przygotowania obrony a ilością źródeł napływu wiadomości o sytuacji pola walki.

Po wyjaśnieniu wątpliwości wykładowca podsumowuje zagadnienie.

Proponowane rozwiązanie:

Założenie taktyczne do zajęcia z TO.

6.3. Meldunek autora ćwiczenia ..... - 25'

Wykładowca wyznacza 1-2 słuchaczy, którzy w roli głównego autora, przy wywieszanej mapie, referują dla szefa KTO plan przeprowadzenia ćwiczenia grupowego, według składu podanego w założeniu.

Wykładowca ocenia wystąpienie słuchaczy przed audytorium, zwracając uwagę na sposób formułowania myśli, po czym podsumowuje zagadnienie szkoleniowe.

6.4. Zakończenie zajęcia ..... - 5'

a/ ocena stopnia realizacji celu zajęcia oraz podkreślenie znaczenia meldunku autora przy zatwierdzeniu ćwiczenia;

b/ ocena stopnia przygotowania słuchaczy do zajęcia i w toku jego trwania;

c/ określenie zadania na naukę własną;

d/ ustalenie terminu instruktażu do zajęcia 3.

OPRACOWANIE METODYCZNE  
zajęcia grupowego 3

1. TEMAT: OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA GRUPOWEGO

2. CELE SZKOLENIOWE:

2.1. Nauczyć słuchaczy metody pracy przy wykonywaniu opracowania metodycznego zajęcia grupowego.

2.2. Doskonalić słuchaczy w znajomości treści dokumentów normujących opracowanie ćwiczeń taktycznych.

2.3. Sprawdzić słuchaczy ze znajomości zasad dydaktyki dotyczących uczenia umiejętności dowodzenia.

2.4. Kształtować i rozwijać u słuchaczy zainteresowanie pedagogiką oraz doskonalenie swojego warsztatu nauczycielskiego.

3. CZAS: 4 godziny lekcyjne /4x45' = 180'/.

4. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

4.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'

4.2. Omówienie wykonanych w czasie nauki własnej elementów opracowania metodycznego ..... - 35'

4.3. Wykonanie pozostałych elementów opracowania metodycznego w toku zajęcia grupowego ..... -110'

4.4. Omówienie autorskiego rozwiązania opracowania metodycznego ..... - 20'

4.5. Zakończenie zajęcia ..... - 5'

5. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

5.1. W czasie instruktażu do zajęcia 3 wykładowcy nakazują słuchaczom:

a/ przestudiować literaturę przedmiotu podaną w załączeniu do zajęcia 1, w części dotyczącej opracowania metodycznego i sposobów prowadzenia zajęć grupowych;

b/ opracować w zeszycie do zajęcia 1 z TO:

- temat, cele szkoleniowe;

- czas trwania zajęcia i zagadnienia szkoleniowe;

c/ przemyśleć treść pozostałych punktów opracowania metodycznego.

5.2. W czasie zajęcia 3 wykładowca nakazuje 1-2 słuchaczom zreferowanie sporządzonych punktów opracowania metodycznego w czasie nauki własnej, a po ich omówieniu następuje wykonanie kolejnych elementów dokumentu.

## 6. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

6.1. Organizacja zajęcia ..... - 10'

a/ podanie tematu, celu i zagadnień szkoleniowych;

b/ sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęcia:

- w zeszytach punkty opracowania metodycznego;

- pytanie kontrolne: przeznaczenie, forma i treść opracowania metodycznego zajęcia grupowego;

c/ wprowadzenie do zajęcia, zespół autorski po zatwierdzeniu planu przeprowadzenia ćwiczenia i opracowaniu założenia taktycznego i położenia wojsk /wyjściowe, dynamiczne/ przystępuje do sporządzenia opracowań metodycznych zajęć grupowych.

6.2. Omówienie wykonanych w czasie nauki własnej elementów opracowania metodycznego zajęcia grupowego ..... - 35'

Wykładowca wyznacza 1-2 słuchaczy do przedstawienia sporządzonych samodzielnie elementów opracowania metodycznego, po czym następuje dyskusja nad celem i zagadnieniami szkoleniowymi.

Po wysłuchaniu występujących słuchaczy następuje podsumowanie zagadnienia przez wykładowcę.

6.3. Wykonanie pozostałych elementów opracowania metodycznego w toku zajęcia grupowego ..... - 110'

Wykładowca nakazuje opracować słuchaczom w ściśle określonym czasie /może być poprzedzone wcześniejszym przedyskutowaniem/ takich elementów, jak:

- wskazówki organizacyjno-metodyczne;

- część wstępną zajęcia grupowego;

- pierwsze zagadnienie szkoleniowe;

- zakończenie zajęcia.

Po opracowaniu kolejnego punktu wykładowca poleca jednemu słuchaczowi odczytać treść, po czym następuje wymiana poglądów i na zakończenie następuje podsumowanie zagadnienia szkoleniowego.

6.4. Omówienie autorskiego rozwiązania opracowania  
metodycznego ..... - 20'

Wykładowca poleca wydać słuchaczom autorskie rozwiązanie opracowania metodycznego i w ciągu pięciu minut zapoznać się z jego treścią, po czym odpowiada na pytania i wyjaśnia wątpliwości.

Proponowane rozwiązanie:

Opracowanie metodyczne 1 zajęcia grupowego z TO

6.5. Zakończenie zajęcia ..... - 5'

a/ ocena stopnia realizacji celu zajęcia i podkreślenie znaczenia opracowania metodycznego dla sprawnego przeprowadzenia ćwiczenia przez zespół wykładowców;

b/ ocena stopnia przygotowania się słuchaczy do zajęcia i pracy w toku jego trwania;

c/ ocena całego ćwiczenia i jego zaliczenie.

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1-5-Bibl.Główna DZN  
Wyk. płk Łazarek  
Druk. JD, dnia 9.11.1990  
Druk. AON nr pf-309/pf-1504/WW  
Kor. E.A.

-----  
INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ZATWIERDZAM  
SZEFA  
INSTYTUTU DYDAKTYKI WOJSKOWEJ  
płk doc. dr hab. Bogdan SZULC

~~SECRET~~

Egz. nr ...

Dla nauczycieli akademickich  
i słuchaczy ZPSPW AON

ZAŁOŻENIE

do ćwiczenia metodycznego dla słuchaczy  
ZPSPW

Mapa 1:100 000

N-34-127, 128  
-139- 140

M-34- 7, 8

I. SYTUACJA OGÓLNA

Zgodnie z planem tematycznym I kursu Wydziału Wojsk Lądowych AON w lutym 19 ... roku zostanie przeprowadzone ćwiczenie grupowe nr 112.

II. SYTUACJA SZCZEGÓLNA

Szef Katedry Taktyki Ogólnej po opracowaniu planu wydawniczego na nowy rok akademicki, w lipcu udzielił głównemu autorowi - nauczycielowi akademickiemu z Katedry - wytycznych, z których wiadomo:

1. Temat ćwiczenia: nr 112 na temat: Planowanie, organizacja i prowadzenie działań bojowych przez pułk w obronie.
2. Główny cel szkoleniowy: nauczyć słuchaczy I roku studiów w roli dowódcy pułku przygotowania obrony w toku natarcia oraz kierowania walką dla utrzymania rejonu obrony .
3. Forma ćwiczenia: ćwiczenie grupowe w sali i w terenie.
4. Rejon ćwiczenia: MAŁKINIA, STOCZEK ŁUKOWSKI, GDRA KALWARIA, WARSZAWA.
5. Struktura ćwiczenia grupowego: program nauczania pierwszego roku studiów WWL od roku akademickiego 1990-1991. Wyd. AON. Warszawa 1990, s. 16 - załączniki do założeń.

6. Wymagania:

a/ organizacyjne:

Wybrane punkty pracy powinny zapewnić dobrą orientację topograficzną oraz taktyczną i nie mogą być oddalone od AON dalej niż 80 km.

Rekonstruując punkty pracy w terenie przeprowadzić po zatwierdzeniu koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia. Do tego celu wykorzystać samochód osobowo-terenowy z przydziałem 250 km.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia przedstawić do zatwierdzenia do końca września. Dokumentację ćwiczenia do Wydziału Wydawniczego zdać do końca października;

b/ metodyczne:

W ćwiczeniu grupowym, przy realizacji zagadnień szkoleniowych uwzględnić wskazówki dydaktyczne, dotyczące uczenia słuchaczy umiejętności dowodzenia w roli dowódcy pułku oraz faktycznego przygotowania oficerów do studiów w AON, szczególnie pierwszego roku. Przykładowe rozwiązanie problemów taktycznych, prezentowane słuchaczom w zajęciach grupowych, mają być wzorem myślenia dowódcy pułku, obrazującym drogę dojścia do konkretnych wniosków, zamiaru i zadań bojowych:

c/ taktyczne:

W działaniach bojowych dla potrzeb ćwiczenia przyjąć, że ćwiczący pułk w składzie dywizji, prowadzi natarcie na skrzydło armii. Wobec groźby przeciwwuderzenia odwodów przeciwnika w skrzydło armii, dywizja otrzymała zadanie przejścia do obrony i osłony głównego zgrupowania operacyjnego. Obrazuje to poniższy rysunek.

Z sytuacji taktyczno-operacyjnej wykorzystać odpowiedni fragment dla potrzeb ćwiczenia pułkowego.

7. W ćwiczeniu przyjąć organizację wojsk własnych i przeciwnika według ustaleń obowiązujących w AON w danym roku akademickim.

8. Do końca lipca przedstawić:

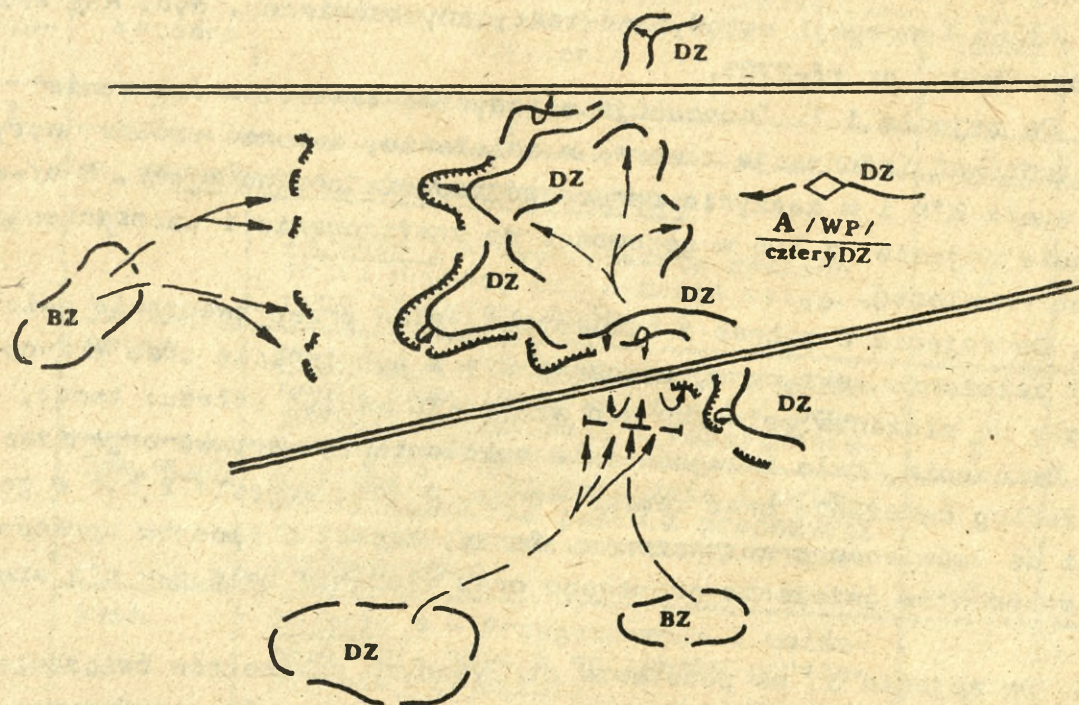
a/ plan pracy zespołu autorskiego;

b/ koncepcję metodyczno-taktyczną ćwiczenia;

c/ rodzaj i ilość dokumentów dla nauczycieli KTO i słuchaczy Wydziału Wojsk Lądowych;

d/ sposób uwzględnienia w ćwiczeniu doktryny obronnej i Rozkazu szkoleniowego MON;

e/ przykłady z historii wojen WP do wykorzystania w czasie zajęć grupowych.



### III. DANE DODATKOWE

1. Od roku akademickiego 1990/91 słuchacze Wydziału Wojsk Lądowych studiują w grupach zintegrowanych.

2. Przed ćwiczeniem nr 112 słuchacze I kureu studiów biorą udział w wykładach teoretycznych z taktyki ogólnej i rodzajów wojsk oraz w ćwiczeniu wprowadzającym nr 111 na temat: Planowanie, organizowanie i prowadzenie działań bojowych przez dywizję zmechanizowaną /pułk zmechanizowany/ w obronie.

3. W ćwiczeniu metodycznym wszyscy słuchacze ZPSPW występują w roli głównego autora ćwiczenia.

### IV. PRACA DO WYKONANIA:

1. Przystudiować:

a/ Instrukcję o organizowaniu i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych. Wyd. MON. Warszawa 1976, nr pf-17799;

b/ Metodykę ćwiczeń taktycznych. Wyd. ASG WP. Warszawa 1981, nr pf-1048;

c/ Łazarek J. Analiza tematu ćwiczenia taktycznego. Wyd. ASG WP. Warszawa 1988, nr pf-2690;

d/ Łazarek J. Opracowanie, przygotowanie i prowadzenie ćwiczenia grupowego. Wyd. ASG WP. Warszawa 1987, nr pf-2504;

e/ Album koncepcji metodyczno-taktycznych ćwiczeń. Wyd. ASG WP. Warszawa 1989, nr pf-2795.

2. Do zajęcia 1 T. "Koncepcja metodyczno-taktyczna ćwiczenia" przestudiować informacje zawarte w założeniu, dokonać analizy wytycznych szefa KTO i w zeszycie opracować zadania podane w pkt. 8 a/-e/. W czasie zajęcia 1 być w gotowości do zreferowania i uzasadnienia swoich rozwiązań.

3. Do zajęcia 2 pobrać z biblioteki: plan przeprowadzenia ćwiczenia i założenie taktyczne, zapoznać się z ich treścią oraz przygotować się do złożenia meldunku dla szefa KTO według układu: temat, rodzaj ćwiczenia, cele i zagadnienia szkoleniowe, warunki organizacji i przebieg ćwiczenia oraz zamiar stron. W toku zajęcia 2 być w gotowości do omówienia przeznaczenia, formy, treści i sposobu opracowania dokumentów ćwiczenia grupowego oraz złożenia meldunku dla szefa KTO.

4. Do zajęcia 3, na podstawie otrzymanych dokumentów ćwiczenia grupowego sporządzić w zeszycie elementy opracowania metodycznego zajęcia grupowego z taktyki ogólnej.

#### Zajęcie 1

Wypracowanie zamiaru przez dowódcę pułku zmechanizowanego, wydanie wstępnych zarządzeń bojowych - 4 godziny w sali grupowej.

W czasie zajęcia 3 być w gotowości do zreferowania i uzasadnienia swoich rozwiązań metodyczno-merytorycznych i dokończenia dokumentu.

Załącznik: Struktura ćwiczenia grupowego nr 112.

OPRACOWAŁ  
ADIUNKT IDW AON

płk dr J. ŁAZAREK

### STRUKTURA ĆWICZENIA

Nr tematu	Katedra	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godz.	Uwagi
1	2	3	4	5
<b>A. PLANOWANIE I ORGANIZACJA OBRONY</b>				
44	TO	<u>Zajęcie 1</u> - Wypracowanie zamiaru przez dowódcę pz, wydanie wstępnych zarządzeń bojowych	4	
	RW1AO	<u>Zajęcie 2</u> - Przygotowanie i meldowanie oceny nieprzyjaciela i propozycji organizacji i rozpoznania	2	
	Dow.Wład.	<u>Zajęcie 3</u> - Przygotowanie i meldowanie oceny sił pułku i propozycji ich użycia przez starszego oficera operacyjnego	2	
	WR1A	<u>Zajęcie 4</u> - Przygotowanie i meldowanie propozycji ogniowego porażenia nieprzyjaciela	2	
	WR1A	<u>Zajęcie 5</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa artylerii pułku propozycji systemu ognia przeciwpancernego w obronie	2	
	WOPL	<u>Zajęcie 6</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa OPL oceny sytuacji powietrznej i propozycji organizacji obrony przeciwlotniczej pułku w obronie	2	
	Winż.	<u>Zajęcie 7</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa saperów propozycji zabezpieczenia inżynieryjnego pułku w obronie	2	
	WOPChem.	<u>Zajęcie 8</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa OPChem pułku propozycji organizacji obrony przeciwchemicznej	2	
	Włączn.	<u>Zajęcie 9</u> - Przygotowanie i meldowanie szefowi sztabu propozycji organizacji łączności w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	
	STył.	<u>Zajęcie 10</u> - Przygotowanie i meldowanie przez zastępcę dowódcy - kwatermistrza propozycji zabezpieczenia tyłowego pułku zmierzającego w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	

1	2	3	4	5
44	STechn.	Zajęcie 11 - Przygotowanie i meldowanie przez zastępcę dowódcy pułku ds. technicznych propozycji zabezpieczenia technicznego w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	
	TO	Zajęcie 12 - Sprezycyzowanie i meldowanie dowódcy dywizji decyzji dowódcy pułku zmechanizowanego	2	
	Dow.WŁąd	Zajęcie 13 - Przygotowanie rekonesansu i pracy dowódcy pułku w terenie	1	
	TO	Zajęcie 14 - Rekonesans. Postawienie zadań i organizacja współdziałania	6	Teren
	Dow.WŁąd	Zajęcie 15 - Opracowanie decyzji dowódcy pułku /wykorzystanie symulacji komputerowej/	2	
	RWIAO	Zajęcie 16 - Planowanie i organizacja rozpoznania	2	
	WR1A	Zajęcie 17 - Planowanie i organizacja systemu ognia artylerii	2	
	WIŃ.	Zajęcie 18 - Planowanie i organizacja zabezpieczenia inżynieryjnego	2	
	WŁączn.	Zajęcie 19 - Planowanie i organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i pocztowej pułku	2	
	STechn.	Zajęcie 20 - Planowanie i organizacja zabezpieczenia technicznego pułku w obronie	2	
	WŁączn.	Zajęcie 21 - Planowanie i organizacja łączności radiowej	2	
		<b>B. PROWADZENIE WALKI OBRONNEJ</b>		
	TO	Zajęcie 22 - Walka o utrzymanie pierwszej pozycji obrony i wykonanie kontrataku	5	Teren
	WOPL	Zajęcie 22a - Osłona przeciwlotnicza w czasie wykonywania kontrataku	1	Teren

1	2	3	4	5
44	WR1A	Zajęcie 23a - Ogniove przygotowanie i wsparcie kontrataku	2	Teren
	WInz.	Zajęcie 23b - Zabezpieczenie inżynieryjne kontrataku	2	Teren
	STył.	Zajęcie 23c - Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym pułku w obronie	2	Teren
	RW1A0	Zajęcie 24 - Ocena nieprzyjaciela i kierowanie rozpoznaniem w czasie walki w głębi obrony pułku	2	Teren
	TO	Zajęcie 24a - Obrona na drugiej pozycji	4	Teren
	TO	Zajęcie 25 - Przeciwdziałanie okrążeniu i wycofanie pododdziałów na kolejną rubież obronną	6	Teren
	TO	Zajęcie 26 - Omówienie ćwiczenia	1	
		RAZEM:	74	
		Z tego - TO	28	

Wydrukowano w 35 egz.

Egz. nr 1-5-oprac.met.

Egz. nr 6 -35-Bibl.Gł.DZN

Wyk. płk Łazarek

Druk. JD, dnia 27.11.1990

Druk. AON nr pf-310/pf-1505/WW

Kor. E.A.

Pf10592

ZATWIERDZAM  
SZEFA  
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH

P O U F N E

Egz. nr ...

.....  
/stopień, imię i nazwisko/

PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA GŁÓWNEGO NR 112

Mapy: 1:100 000 N-34-127, 128, 139, 140  
M-34- 7, 8  
1: 50 000 N-34-140 A,B,C,D  
M-34-8 A,B,C,D

I. TEMAT: PLANOWANIE, ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH  
PRZEZ pz W OBRONIE

II. CELE: 1. Nauczyć słuchaczy w roli dowódcy pułku, oficerów  
sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb, umiejętności  
przygotowania obrony w bezpośredniej styczności  
z nieprzyjacielem w toku natarcia oraz kierowania  
walką obronną dla utrzymania rejonu obrony.

2. Doskonalić słuchaczy w zakresie opracowywania doku-  
mentów bojowych oraz pracy z mapą w terenie podczas  
rekonesansu i kierowanie walką obronną.

3. Sprawdzić słuchaczy ze znajomości regulaminu walki  
w części dotyczącej obrony.

4. Zbadać stopień samodzielności słuchaczy w podejmowaniu  
decyzji w terenie w toku kierowania walką obronną.

III. FORMA: Ćwiczenie grupowe w sali i w terenie.

IV. STRUKTURA ĆWICZENIA:

Nr tematu	Katedra	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godz.	Uwagi
1	2	3	4	5
	<u>A. PLANOWANIE I ORGANIZACJA OBRONY</u>			
44	TO	<u>Zajęcie 1</u> - Wypracowanie zamiaru przez dowódcę pz, wydanie wstępnych zarządzeń bojowych	4	
	RWIAO	<u>Zajęcie 2</u> - Przygotowanie i meldowanie oceny nieprzyjaciela i propozycji organizacji i rozpoznania	2	
	Dow. Wład.	<u>Zajęcie 3</u> - Przygotowanie i meldowanie oceny sił pułku i propozycji ich użycia przez starszego oficera operacyjnego	2	
	WR1A	<u>Zajęcie 4</u> - Przygotowanie i meldowanie propozycji ogniowego porażenia nieprzyjaciela	2	
	WR1A	<u>Zajęcie 5</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa artylerii pułku propozycji systemu ognia przeciwpancernego w obronie	2	
	WOPL	<u>Zajęcie 6</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa OPL oceny sytuacji powietrznej i propozycji organizacji obrony przeciwlotniczej pułku w obronie	2	
	WInż.	<u>Zajęcie 7</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa saperów propozycji zabezpieczenia inżynieryjnego pułku w obronie	2	
	WOPChem.	<u>Zajęcie 8</u> - Przygotowanie i meldowanie przez szefa OPChem pułku propozycji organizacji obrony przeciwchemicznej	2	
	WŁączn.	<u>Zajęcie 9</u> - Przygotowanie i meldowanie szefowi sztabu propozycji organizacji łączności w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	
	STyl.	<u>Zajęcie 10</u> - Przygotowanie i meldowanie przez zastępcę dowódcy - kwatermistrza propozycji zabezpieczenia tyłowego pułku zmechanizowanego w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	

1	2	3	4	5
44	STechn.	<u>Zajęcie 11</u> - Przygotowanie i meldowanie przez zastępcę dowódcy pułku ds. technicznych propozycji zabezpieczenia technicznego w okresie przygotowania i prowadzenia obrony	2	
	TO	<u>Zajęcie 12</u> - Sprecyzowanie i meldowanie dowódcy dywizji decyzji dowódcy pułku zmechanizowanego	2	
	Dow.Włład.	<u>Zajęcie 13</u> - Przygotowanie rekonesansu i pracy dowódcy pułku w terenie	1	
	TO	<u>Zajęcie 14</u> - Rekonesans. Postawienie zadań i organizacja współdziałania	6	Teren
	Dow.Włład.	<u>Zajęcie 15</u> - Opracowanie decyzji dowódcy pułku /wykorzystanie symulacji komputerowej/	2	
	RWIAO	<u>Zajęcie 16</u> - Planowanie i organizacja rozpoznania	2	
	WRIA	<u>Zajęcie 17</u> - Planowanie i organizacja systemu ognia artylerii	2	
	WInż.	<u>Zajęcie 18</u> - Planowanie i organizacja zabezpieczenia inżynierji - nego	2	
	Włączn.	<u>Zajęcie 19</u> - Planowanie i organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i pocztowej pułku	2	
	STechn.	<u>Zajęcie 20</u> - Planowanie i organizacja zabezpieczenia technicznego pułku w obronie	2	
	Włączn.	<u>Zajęcie 21</u> - Planowanie i organizacja łączności radiowej	2	
		<b>B. <u>PROWADZENIE WALKI OBRONNEJ</u></b>		
	TO	<u>Zajęcie 22</u> - Walka o utrzymanie pierwszej pozycji obrony i wykonanie kontrataku	5	Teren
	WOPL	<u>Zajęcie 22a</u> - Osłona przeciwlotnicza w czasie wykonywania kontrataku	1	Teren

1	2	3	4	5
44	WR1A	Zajęcie 23a - Ogniove przygotowanie i wsparcie kontrataku	2	Teren
	WInż.	Zajęcie 23b - Zabezpieczenie inżynierijne kontrataku	2	Teren
	STył.	Zajęcie 23c - Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym pułku w obronie	2	Teren
	RW1A0	Zajęcie 24 - Ocena nieprzyjaciela i kierowanie rozpoznaniem w czasie walki w głębi obrony pułku	2	Teren
	TO	Zajęcie 24a - Obrona na drugiej pozycji	4	Teren
	TO	Zajęcie 25 - Przeciwdziałanie okrążeniu i wycofanie pododdziałów na kolejną rubież obronną	6	Teren
	TO	Zajęcie 26 - Omówienie ćwiczenia	1	
		RAZEM:	74	
		Z tego - TO	28	

#### V. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE:

1. Podjęcie decyzji do obrony pułku.
2. Przyjęcie ugrupowania bojowego, organizacja systemu ognia i zabezpieczenia inżynieryjnego rejonu obrony.
3. Prowadzenie rekonesansu, stawianie zadań bojowych, organizacja współdziałania, zabezpieczenia obrony i dowodzenia.
4. Meldowanie i uzasadnianie decyzji dowódcy pułku do obrony.
5. Kierowanie walką o utrzymanie pierwszej pozycji obrony, kierowanie porażeniem ogniowym nieprzyjaciela, wykonanie kontrataku drugim rzutem pułku.
6. Kierowanie walką o utrzymanie drugiej pozycji obrony, przeciwdziałanie okrążeniu bpzmot, wycofanie na kolejną rubież.

#### VI. WARUNKI ORGANIZACJI ĆWICZENIA:

1. Ćwiczący 1 pz w składzie 1 DZ jest w trakcie realizacji końcowej fazy zadania następnego w natarciu w pierwszym rzucie na kierunku głównego uderzenia.
2. Ukompletowanie pułku w ludziach i sprzęcie 85%.
3. Organizacja 1 pz według struktury DZ-89.
4. Ukompletowanie DZ przeciwnika /w styczności/ 70%, a DPanc /odwód KA/ 90%.
5. Działania bojowe prowadzone są w kolejnych dniach wojny z użyciem broni konwencjonalnej.
6. Warunki atmosferyczne, jak w dniu ćwiczenia.
7. 1 DZ /w jej składzie 1 pz/ przechodzi z natarcia do obrony dla osłony zgrupowania uderzeniowego armii przed spodziewanym w godzinach rannych 20.7 przeciwuderzeniem odwodu nieprzyjaciela.
8. Położenie wyjściowe wojsk o 15.00 19.7.  
Gotowość systemu ognia - 19.00 19.7.  
Gotowość obrony - 4.00 20.7.

#### VII. PRZEBIEG ĆWICZENIA:

1. Na 3-5 dni przed rozpoczęciem ćwiczenia słuchacze pobierają mapy i założenia, które stanowią podstawę do przygotowania się do działania w roli dowódcy pułku w zajęciu 1 dotyczącym wypracowania zamiaru oraz wydania wstępnych zarządzeń bojowych.
2. W zajęciach o nr 2-11 słuchacze występując w roli oficerów sztabu i SRWiS pułku przygotowują dane do decyzji dowódcy pułku. W zajęciu 12 dane te precyzują i meldują dowódcy dywizji /w roli dowódcy pułku/.

3. W zajęciu 13 i 14 występując w roli dowódcy pułku prowadzą rekonesans rejonu obrony.

4. W zajęciach 15-21 słuchacze występują znowu w roli oficerów sztabu oraz SRWiS pułku szczegółowo planując i organizując obronę pułku.

5. W zajęciach 22-25 słuchacze uczą się kierowania walką obronną pułku, rozwiązując problemy dotyczące:

- walki o utrzymanie pierwszej pozycji i wykonania kontrataku drugim rzutem pułku;
- obrony drugiej pozycji;
- przeciwdziałania okrążeniu i wycofaniu pododdziałów na kolejną rubież obronną.

6. Ćwiczenie kończy się omówieniem pracy słuchaczy w zajęciu 26.

#### VIII. ZAMIAR STRON

##### A. "ZACHODNI"

1 KA prowadzi działania obronne mając w pierwszym rzucie 1, 7 DPanc i 11 DZ oraz 3 DPanc w odwodzie. O 15.00 19.7 związki taktyczne korpusu walczą na rubieży: SŁUCHOCIN /8866/, pld. WIŚNIEW /9248/, MIŃSK MAZOWIECKI /8438/, pln. wsch. CELESTYNÓW /7028/, wsch. GÓRA KALWARIA /6216/. Odtwarza odwody w ZT 1 przegrupowuje 3 DPanc, które ześrodkowuje w rejonach: 3 DPanc wsch. ŻELECHÓW /4262/, pln. wsch. MACIEJOWICE /2838/, pln. GÓRZNO /4648/; 1 BZ GOŁAW /6438/, pld. PILAWA, AUGUSTÓWKA /6032/, 32 BZ STOCZEK ŁUKOWSKI, CHROMIN /5856/, STRACHOMIN /6660/. Dowódca korpusu zamierza: Do wieczora 19.7 siłami w styczności załamać natarcie przeciwnika na rubieży: MIŃSK MAZOWIECKI, KAŁUSZYN /8654/. Odtworzyć zdolność bojową 3 DPanc i 1 32 BZ i w godzinach rannych 20.7 wykonać siłami 3 DPanc uderzenie w kierunku: SIENNICA /7742/, WYSZKÓW /2830/, z rubieży MIŃSK MAZOWIECKI, NIEDZIAŁKA /8644/ przełamać obronę 1 DZ przeciwnika, rozciąć ugrupowanie 1 A "WSCHODNICH" i wyjść na tyły jej zgrupowania uderzeniowego i zerwać prowadzoną przez "WSCHODNICH" operację zaczepną. Częścią sił 1 DPanc i 11 DZ wykonać uderzenia pomocnicze oraz osłonić skrzydła zgrupowania uderzeniowego korpusu.

##### B. "WSCHODNI"

1 A "/WP/ prowadzi operację zaczepną w kierunku ŁOCHÓW, pld. WARSZAWA mając zaangażowane w walce cztery ZT. Do 15.00 19.7 opanowała rubież: pld. WARSZAWA, KONSTANCIN, GÓRA KALWARIA, MIŃSK MAZOWIECKI, pld. GRĘBKÓW /9262/. W wyniku zarysowującej się możliwości wykonania

przez przeciwnika przeciwuderzenia, dowódca 1 A zamierza: siłami głównymi armii rozwijać operację zaczepną w dotychczasowym kierunku, 1 DZ przejść do obrony kierunku PILAWA, TŁUSZCZ /1230/, w celu osłony skrzydła zgrupowania uderzeniowego armii.

1 DZ nacierała w kierunku: STANISŁAWÓW /9436/, SIENNICA, do 15.00 19.7 opanowała rubież: 1 km płd. PODRUDZIE /8032/, MIŃSK MAZOWIECKI, REPKÓW /8640/, 2 km płd. ŁAZISKA /9044/, 2 km płd. SZCZYTNIKI /9046/, BUDY KRZEMIŃSKIE /9050/, płd. CHROŚCICE /9054/. Dowódca 1 DZ otrzymał zadanie przejścia do obrony w pasie: ZABRANIEC /9622/, RZAKTA /7830/, TRZEBUCZA /9058/, CZERWONKA /0258/ w celu osłony zgrupowania uderzeniowego armii.

Dowódca 1 DZ zamierza: Główny wysiłek obrony skupić w rejonie: ZABRANIEC, RZAKTA, ANIELINEK /8842/, OSĘCZYŻNA /9840/. Obroną dwóch pułków w pierwszym rzucie nie dopuścić do przzerwania się przeciwnika w kierunku wsch. MIŃSK MAZOWIECKI, TŁUSZCZ. W przypadku włamania się przeciwnika w głąb obrony, kontratakami 3 pz odtworzyć przedni skraj obrony lub przejść całością sił do obrony drugiej pozycji, gdzie załamać ostatecznie natarcie przeciwnika. Dywizję ugrupowań w dwa rzuty: pierwszy rzut 1 i 2 pz, drugi rzut 3 pz. Pierwszą pozycję obrony rozbudować na rubieży: RZAKTA, MIŃSK MAZOWIECKI, JAKUBÓW /8844/, płu. KAŁUSZYN /8654/; drugą pozycję obrony na rubieży: ŻAKÓW /8834/, MŁĘCIN /9446/, trzecią pozycję obrony na rubieży: płu. wsch. HALINÓW /8824/, płu. STANISŁAWÓW, czwartą pozycję obrony na rubieży ZABRANIEC /9622/, JADWINIEW /9830/. Gotowość do obrony osiągnąć do 4.00 20.7.

1 pz /ćwiczący/ nacierał w kierunku DĘBE WIELKIE /8630/, SIENNICA do 15.00 19.7 opanował rubież: 1 km płd. PODRUDZIE, płd. skraj MIŃSKA MAZOWIECKIEGO, REPKÓW. Dowódca pułku otrzymał zadanie obrony rejonu: ALEKSANDRÓWKA /8626/, RZAKTA, PRZEDEWSIE /8644/, LUDWINÓW /9442/. Główny wysiłek obrony skupić w rejonie: CYGANKA /8832/, MIŃSK MAZOWIECKI, PRZEDEWSIE, LUDWINÓW, obezwładnić przeciwnika przed przednim skrajem obrony i nie dopuścić do przzerwania się przeciwnika w kierunku SIENNICA, PUSTELNIK /9430/. W wypadku włamania się przeciwnika w ugrupowanie pułku uporczywą obroną rubieży: DĘBE WIELKIE, CYGANKA, LUDWINÓW zatrzymać jego natarcie oraz stworzyć warunki do wykonania kontrataku drugim rzutem dywizji

Przedni skraj obrony rozbudować na rubieży: RZAKTA, ZAMIENIE /8036/, płd. skraj MIŃSK MAZOWIECKI, NIEDZIAŁKA. Drugą pozycję obrony na rubieży: wsch. DĘBE WIELKIE, CYGANKA, płd. ŁADZYŃ /9036/. Rejon obrony zajęć do 17.00 19.7. Gotowość systemu ognia 19.00 19.7. Gotowość obrony 4.00 20.7.

IX. STOSUNKI SIŁ:

1. W rejonie głównego wysiłku obrony 1 DZ:

Wojska własne		Wyszczególnienie	Nieprzyjaciel		Stos. sił
ZT, oddziały pododdziały	Ilość		Ilość	ZT, oddziały pododdziały	
1	2	3	4	5	6
1 pz, 3 pz, 1 pa, dappanc, 85% ukompl.	4	bp	7	BPanc 1 BZ	1:1,7
	105	czołgi	268	z 3 DPanc, 1 BZ, 2 bcz,	1:2,6
	108	BWP	187	2 BPanc, bcz 31 BZ,	1:1,7
	86	artyleria do ognia pośred- niego	202	3 pam, da BPanc, 3 DPanc,	1:2,3
	246	czołgi, BWP i środki ppanc do czołgów npla	268	1 pm, 3 DPanc, 90% ukompl.	1:1,1
	33	środki ppanc	137	1 DPanc 70% ukompl.	1:4,2

2. W rejonie obrony 1 pz na całą głębokość:

1 pz, 1 pa, 85% ukompl.	6	bp	20	BZ, BPanc,	1:3,3
	52	czołgi	240	3 DPanc, 1 BZ+2 bcz,	1:4,6
	54	BWP	187	2 BPanc, 3 pam,	1:3,5
	66	artyleria do ognia pośredniego	202	1 pam, da 2 BPanc,	1:3,1
	113	czołgi, BWP i środki ppanc do czołgów npla	240	1 DPanc 70% ukompl., 3 DPanc	90% ukompl.
	7	środki ppanc	137		1:2,1
					1:2,0

Sam

- 9 -

3. W rejonie głównego wysiłku obrony 1 pz:

1	2	3	4	5	6
2xbcz, bpzmot, 1 pa	3	bp	20	BZ, BPanc,	1:6,7
	52	czołgi	184	BZ, 1 DPanc,	1:3,5
	27	BWP	187	3 pam, 1 pam	1:6,9
	61	artyleria do ognia pośredniego	174		1:2,9
	86	czołgi, BWP, i środki ppanc do czołgów npla	184		1:2,1
	7	środki ppanc	137		1:2,0

OPRACOWAŁ

ppłk dr inż. S. KULCZYŃSKI

Wydrukowano w 20 egz.

Egz. nr 1 - 5 - oprac. metod.

Egz. nr 6 - 20 - Bibl. Gł. DZN

Wyk. płk Łazarek,  
ppłk Kulczyński

Druk. JD, dnia 12.11.1990

Druk. AON nr pf-311/pf-1506/WW

Kor. E.A.

Pf10543

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

---

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

ZATWIERDZAM  
SZEFA  
KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

POUFNE

Egz. nr ...

Dla nauczycieli akademickich  
i słuchaczy AON

ĆWICZENIE GRUPOWE NR 112

Temat: PLANOWANIE, ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ  
BOJOWYCH PRZEZ PUŁK W OBRONIE

Założenie taktyczne nr 1

Mapy: 1:50 000

N-34-127-D, 128-C,

139-B, 140-A,

139-D, 140-C,

M-34-7-B, 8 - A.

---

WARSZAWA

1990

I

1. 1 KA /N/ prowadzi działania obronne mając w pierwszym rzucie 1, 7 DPanc i 11 DZ oraz 3 DPanc w odwodzie. O 15.00 19.7 związki taktyczne korpusu wależą na rubieży: SŁUCHOCIN /8866/, pld. WIŚNIEW /9248/, MIŃSK MAZOWIECKI /8438/, pln. wsch. CELESTYNÓW /7028/, wsch. GÓRA KALWARIA /6216/. Odtwarza odwody w pierwszorzutowych ZT i przegrupowuje 3 DPanc w rejon: wsch. ZELECHÓW /4262/, pln. wsch. MACIEJOWICE /2838/, pln. GÓRZNO /4648/, prawdopodobnie z zamiarem, do wieczora 19.7 ostatecznie załamać natarcie "WSCHODNICH", odtworzyć zdolność bojową w ZT 1 w godzinach rannych 20.7 wykonać uderzenie w kierunku SIENNICA /7242/, WYSZKÓW /2830/; rozciąć ugrupowanie 1 A "WSCHODNICH"; wyjść na tyły jej zgrupowania uderzeniowego i zerwać prowadzoną przez "WSCHODNICH" operację zaczepną.

Lotnictwo taktyczne grupami samolotów typu "TORNADO", "ALPHA JET" i F-4F wykonuje uderzenia na drugie rzuty i odwody oraz prowadzi intensywnie rozpoznanie.

2. 1 A /WP/ prowadzi operację zaczepną w kierunku: ŁOCHÓW, pld. WARSZAWA, mając zaangażowane w walce cztery ZT. Do 15.00 19.7 opanowała rubież: pld. WARSZAWA, KONSTANCIN, GÓRA KALWARIA, MIŃSK MAZOWIECKI, pld. GRĘBKÓW /9262/.

W wyniku zarysowującej się możliwości wykonania przez przeciwnika przeciwuderzenia, dowódca 1 A zamierza: siłami głównymi armii rozwinąć operację zaczepną w dotychczasowym kierunku. 1 DZ przejść do obrony kierunku: PILAWA, TŁUSZCZ /1220/, w celu osłony skrzydła zgrupowania uderzeniowego armii.

1 DZ nacierała w kierunku: STANISŁAWÓW /9436/, SIENNICA, do 15.00 19.7 opanowała rubież: 1 km pld. POBRUDZIE /8032/, MIŃSK MAZOWIECKI, REPKÓW /8640/, 2 km pld. ŁAZISKA /9044/, 2 km pld. SZCZYTNIKI /9046/, BUDY KRZEMIŃSKIE /9050/, pld. CHROŚCICE /9054/. Dowódca 1 DZ otrzymał zadanie przejścia do obrony w pasie: ZABRANIEC /9622/, RZAKTA /7830/, TRZEBUCZA /9058/, CZERWONKA /0258/ w celu osłony zgrupowania uderzeniowego armii. Dywizja ugrupowana jest w jeden rzut z odwodem w sile dwóch batalionów.

II

1 pz /ćwiczący/ nacierał w kierunku DĘBE WIELKIE /8630/, SIENNICA /7242/, do 15.00 19.7 opanował rubież: 1 km pld. POBRUDZIE, pld. skraj MIŃSK MAZOWIECKI, REPKÓW. Pułk jest w trakcie realizacji zadania następnego. Ugrupowany jest w jeden rzut z odwodem mając w pierwszym

rzucie: na prawo 1 bpzmot, w centrum 2 bpzmot, na lewo 2 bcz, w odwodzie kcz z kp. 1 bpzmot prowadzi natarcie w kierunku GAMRATKA, ZAMIENIE na rubieży: 500 m płn. JĘDRZEJNIK, 1 km płn. ZAMIENIE mając zaangażowane w walce wszystkie kompanie piechoty. 1 kp wspólnie z kp 1/5 pz niszczy siły kz 21 mbcz w m. JĘDRZEJNIK. 3 kp naciera w kierunku PODRUDZIE, ZAMIENIE. Natarcie na lewym skrzydle kompanii zostało załamane przez siły około pl z broniącego m. ZAMIENIE.

Dowódca batalionu zamierza ogniem moździerzy i uderzeniem 3 kp rozbić nieprzyjaciela w m. ZAMIENIE, we współdziałaniu z 1/5 pz rozbić nieprzyjaciela przed frontem natarcia batalionu i do 16.00 opanować rubież zadania następnego wzg. 138,4, ZAMIENIE, kol. MALISZEW, po czym nacierać w kierunku ZAMIENIE, GRZEBOWILK.

Straty w ludziach:

- 11 rannych;
- 7 zabitych;
- w sprzęcie bojowym - 2 BWP uszkodzone.

2 bpzmot rozbił część sił 22 bz w MIŃSKU MAZOWIECKIM i opanował rubież: zalew rz. SREBRNA, linia kolejowa WARSZAWA, SIEDLCE, wsch. warsztaty kolejowe. Natarcie batalionu zostało załamane. 2 kp z trudem walczy o opanowanie warsztatów kolejowych. 1 kp opanowała nasyp kolejowy i stację MIŃSK MAZOWIECKI. Natarcie kompanii zostało załamane. 3 kp opanowała osiedle NOWE MIASTO i wyszła na wsch. brzeg zalewu rz. SREBRNA. Natarcie kompanii zostało załamane przez siły około kz z 313 bz broniącej fabryki metalowej oraz zabudowań osiedla na zach. brzegu zalewu. Dowódca batalionu zamierza 2 kp rozbić nieprzyjaciela w zakładach kolejowych, uderzeniem z prawego skrzydła stworzyć warunki do wznowienia natarcia przez 1 kp, rozbić ocalałe siły 22 bz przed frontem natarcia batalionu i do 17.00 opanować rubież zadania następnego: TARTAK, CIELECHOWIZNA, most drogowy na rz. MIENIA /8039/. Następnie przejść do pościgu za nieprzyjacielem w kierunku: CIELECHOWIZNA, POGORZEL.

Straty w ludziach:

- 19 rannych;
- 5 zabitych;
- w sprzęcie bojowym - 2 BWP uszkodzone, 1 zniszczony.

2 bcz naciera w kierunku: DŁUŻKA, NIEDZIAŁKA STARA. Przed frontem batalionu wycofują się około dwa plz z 313 bz. 3 kcz ściga około plz nieprzyjaciela wzdłuż drogi: DŁUŻKA, NIEDZIAŁKA STARA. 1 kcz ściga nieprzyjaciela /około plz/ w kierunku: DŁUŻKA, kol. PIENKI /8742/.

Dowódca batalionu zamierza we współdziałaniu z 2 bcz 3 pz rozbić ocalałe siły z 313 bz, uporządkować ugrupowanie bojowe i przejść do pościgu w kierunku: KAROLINA, TARGÓWKA PODUCHOWNA, ZAKOLE. Do godz. 18.00 opanować rubież zadania następnego: MIKANÓW, CHMIELEW, WIKTOROWO.

Straty w ludziach:

- 11 rannych;

- 3 zabitych;

w sprzęcie bojowym: 1 czołg zniszczony;

2 czołgi uszkodzone.

Szczegółowe położenie pozostałych pododdziałów 1 pz oraz sytuacje poszczególnych rodzajów wojsk i służb oraz sąsiadów o 15.00 19.7 zawarte są w załącznikach do założenia taktycznego nr 1.

### III

Na SD dowódcy 1 pz przybył zastępca dowódcy 1 DZ ds. liniowych i do 15.00 zapoznał dowódcę 1 pz z zamiarem dowódcy 1 DZ oraz przekazał zadanie bojowe /w formie wstępnego zarządzenia bojowego/, z którego wiadomo:

Dowódca 1 DZ zamierza: główny wysiłek obrony skupić w rejonie: ZABRANIEC, RZAKTA, ANIELINEK /8842/, OSĘCZYŻNA /9840/. Obroną dwóch pułków w pierwszym rzucie nie dopuścić do przerwania się przeciwnika w kierunku: wsch. MIŃSK MAZOWIECKI, TŁUSZCZ.

W przypadku włamania się przeciwnika w głąb obrony, kontratakami 3 pz odtworzyć przedni skraj obrony lub przejść całością sił do obrony drugiej pozycji, gdzie załamać ostatecznie natarcie przeciwnika. Dywizję ugrupować w dwa rzuty: pierwszy rzut 1 i 2 pz, drugi rzut 3 pz. Pierwszą pozycję obrony rozbudować na rubieży: RZAKTA, MIŃSK MAZOWIECKI, JAKUBÓW /8844/, płn. KAŁUSZYN /8654/; drugą pozycję obrony na rubieży: ZUKÓW /8834/, MŁĘCIN /9446/; trzecią pozycję obrony na rubieży: płn. wsch. HALINÓW /8824/, płn. STANISŁAWÓW; czwartą pozycję obrony na rubieży: ZABRANIEC /9622/, JADWINIEW /9830/. Gotowość do obrony osiągnąć do 4.00 20.7.

DOWÓDCA 1 pz

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE BOJOWE DOWÓDCY 1 DZ. SD UJAZDÓW /9244/ 15.00 19.7 1990 r. Mapa 1:50 000, wydanie 1985 r.

1. W pasie natarcia 1 DZ prowadzą walkę obronną oddziały i pododdziały 1 DPanc i 11 DZ dążąc uporczywą obroną do utrzymania rubieży: SUCHOCIN, płd. WIŚNIEW, MIŃSK MAZOWIECKI, płn. wsch. CELESTYNÓW, wsch. GÓRA KALWARIA. Stwierdzono wyprowadzanie z walki do brygady z każdej dywizji.

1 KA /N/ przegrupowuje z głębi 3 DPanc w rejon: wsch. ŻELECHÓW, pñ. wsch. MACIEJOWICE, pñ. GÓRZNO, która po odtworzeniu zdolności bojowej wspólnie z odwodami 1 DPanc i 11 DZ może być użyta do wykonania przeciwuderzenia w godzinach nocnych z 19/20.7. Spodziewany kierunek uderzenia: SIENNICA, WYSZKÓW; z rubieży: MIŃSK MAZOWIECKI, NIEDZIAŁKA.

2. 1 pz bronić rejonu: ALEKSANDRÓWKA /8626/, RZAKTA, PRZEDEWSIE /8644/, LUDWINÓW /9442/. Główny wysiłek obrony skupić w rejonie: CYGANKA /8832/, MIŃSK MAZOWIECKI, PRZEDEWSIE /8644/, LUDWINÓW /9442/. Obezwładnić nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony i nie dopuścić do przerwania się w kierunku: SIENNICA, PUSTELNIK.

W wypadku włamania się przeciwnika w ugrupowanie pułku uporczywą obroną rubieży: DĘBE WIELKIE, CYGANKA, LUDWINÓW zatrzymać jego natarcie oraz stworzyć warunki do wykonania kontrataku drugim rzutem dywizji.

Przedni skraj obrony rozbudować na rubieży: RZAKTA, ZAMIENIE /8036/, pñd. skraj MIŃSK MAZOWIECKI, NIEDZIAŁKA; drugą pozycję obrony na rubieży: wsch. DĘBE WIELKIE, CYGANKA, pñd. ŁADZYŃ /9036/.

W rejonie głównego wysiłku obrony uzyskać gęstość 17 środków przeciwpancernych i czołgów na jeden km.

3 pz - drugi rzut dywizji, przechodzi do obrony rejonu: DŁUGA KOŚCIELNA /9022/, OSĘCZYŻNA /9840/, LASKOWIZNA /0226/. Główny wysiłek obrony skupia w rejonie: CHOINY /9430/, OSĘCZYŻNA, CYGÓW /0030/ jest w gotowości do wykonania kontrataku w kierunku: DĘBE WIELKIE, KĘDZIERAK z rubieży nr 1 - st. kol. DZIAŁY DĘBSKIE, wzg. 139,2 /8432/ lub w kierunku: BRZOZE /8836/, NIEDZIAŁKA STARA /8640/; z rubieży nr 2 - skrzyżowanie dróg w m. CYGANKA /8834/, ŁADZYŃ /9036/; w kierunku: kol. LUDWINÓW /9240/, kol. KAROLINA /9640/, z rubieży nr 3: kol. CZARNA /9038/, ŁOBODA /9042/.

4. Rejon obrony zająć do 17.00 19.7. Gotowość systemu ognia 19.00 19.7. Prace inżynieryjne pierwszej kolejności wykonać do 3.00 20.7. Gotowość obrony - 4.00 20.7.

5. Do 20.00 19.7 przygotować sprzęt bojowy. Zapasy środków materiałowych uzupełnić do 22.00 19.7. Rannych i chorych ewakuować z bpm do PPM do 20.00 19.7.

Styk z 5 pz 2 DZ zabezpieczyć ... /dla celów szkoleniowych nie podaje się/.

1 drt uderzeniami rakiet z głowicami konwencjonalnymi jest w gotowości do zwalczania SS 1 i 3 DPanc oraz elementów systemu "ARGUS".

DGA-1 obezwładnia nieprzyjaciela w czasie podchodzenia, rozwijania się i ataku oraz niszczy taktyczne środki napadu jądrowego i inne ważne cele.

3. Na prawo 5 pz 2 DZ przechodzi do obrony rejonu: KĘPA NADBRZESKA /6616/, /wył./ RZATKA, RADOŚĆ.

Główny wysiłek obrony skupia w rejonu: CELINÓW, CZARNÓWKA, MALCANNÓW i nie dopuszcza do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: KOŁBIEL, WIĄZOWNA.

Linia rozgraniczenia: /wył./ RZAKTA, skrzyżowanie linii kolejowej z drogą w m. HALINÓW, /wył./ ZABRANIEC. Na lewo 2 pz przechodzi do obrony rejonu: JAKUBÓW, 500 m pld. TRZEBUCZA, RUDNO. Główny wysiłek obrony skupia w rejonie: JAKUBÓW, 1 km pld. CHRUSCICE, MŁĘCIN i nie dopuszcza do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: CEGŁÓW, DOBRE. Linia rozgraniczenia: /wył./ WALERIANÓW /8494/, WÓLKA MŁACKA /9642/.

6. Rozkaz bojowy będzie wydany na SD 1 pz za około 1,5 godziny.

#### IV

##### Dane dodatkowe:

1. Ukompletowanie pododdziałów wojsk własnych do czasu osiągnięcia gotowości do obrony - w ludziach i sprzęcie 85%.
2. Organizacja 1 pz według struktury DZ-89.
3. Przyjęto w 1 pz następującą numerację pododdziałów ogólnowojskowych 1 i 2 bpzmot, 1 i 2 bcz.
4. Ukompletowanie pododdziałów nieprzyjaciela do czasu osiągnięcia gotowości do natarcia w DZ w styczności - 70%, w odwodzie 1 KA 3 DPanc - 90%.
5. Zadanie dowódcy 1 pz otrzymał w obecności szefa sztabu, szefa rozpoznania, starszego oficera operacyjnego i dowódcy PGA-1.
6. Zamiar do obrony dowódca 1 pz ma meldować do 16.00 19.7.
7. Dowódca dywizji będzie prowadził rekonesans od 19.00 19.7 w rejonie 500 m pld. wsch. PODRUDZIE oraz dokończy organizację współdziałania i zabezpieczenia bojowego obrony na SD UJAZDÓW od 21.00 19.7.

Praca do wykonania:

1. Przystudiować:

a/ Regulamin walki wojsk lądowych SZ RP. Część I /dywizja, pułk/, rozdział 7, szczególnie s. 248-287, nr bibl. pf-21910.

b/ Biuletyn informacyjny nr 1/150/, część pierwsza, s. 89-119, nr bibl. 023711.

c/ Biuletyn informacyjny nr 1/150/, część druga. Wzory dokumentów bojowych /pułk/, s. 96, nr bibl. pf-22792.

d/ Metody pracy dowódcy i sztabu dywizji /pułku/ w działaniach bojowych /materiały pomocnicze do szkolenia słuchaczy ASG WP/, s. 4-49, nr bibl. pf-1428.

e/ Notatki z wykładu.

f/ Założenie taktyczne nr 1 z TO z załącznikami.

2. Do zajęcia nr 1 z TO:

a/ w roli dowódcy pułku być w gotowości do:

- przedstawienia i uzasadniania wniosków z analizy zadania pułku;
- udzielenia wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć do natychmiastowego wykonania przez pododdziały pułku w związku z przejściem z natarcia do obrony;

- zatwierdzenia kalkulacji czasu oraz udzielenie wytycznych szefowi sztabu w zakresie: organizacji rozpoznania, przygotowania rekonosansu, rozpoznania szefów rodzajów wojsk i służb, dowódców pododdziałów z zadaniem pułku oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji;

- prowadzenia oceny sytuacji;
- zameldowania zamiaru walki;
- wydania wstępnych zarządzeń bojowych pododdziałom pułku do obrony;

b/ wrysować na mapę 1:50 000 sytuację o 15.00 19.7, wnioski z analizy zadania i oceny sytuacji.

ZAŁĄCZNIKI:

Nr 1 - Położenie wojsk własnych i wiadomości o przeciwniku na godz. 15.00 19.7 /kalka/.

Nr 2 - Zestawienie stanu osobowego i ważniejszego sprzętu 1 pz.

Nr 3 - Sytuacja rozpoznawcza.

Nr 4 - Wstępne zarządzenie rozpoznawcze sztabu 1 DZ.

- Nr 5 - Sytuacja artyleryjska.
- Nr 6 - Wstępne zarządzenie bojowe szefostwa artylerii 1 DZ.
- Nr 7 - Sytuacja obrony przeciwlotniczej.
- Nr 8 - Wstępne zarządzenie bojowe do obrony przeciwlotniczej.
- Nr 9 - Sytuacja inżynierska.
- Nr 10 - Wstępne zarządzenie zabezpieczenia inżynierskiego 1 DZ.
- Nr 11 - Sytuacja łączności.
- Nr 12 - Wstępne zarządzenie łączności sztabu 1 DZ.
- Nr 13 - Sytuacja obrony przeciwchemicznej.
- Nr 14 - Wstępne zarządzenie obrony przeciwchemicznej.
- Nr 15 - Sytuacja tyłowa.
- Nr 16 - Wstępne zarządzenie tyłowe 1 DZ.
- Nr 17 - Sytuacja techniczna.
- Nr 18 - Wstępne zarządzenie techniczne zastępcy dowódcy 1 DZ ds. technicznych.

UWAGA:

W niniejszym założeniu taktycznym załączników 2 do 18 nie opracowano.

OPRACOWAŁ

ppłk dypl. Zbigniew KWIATKOWSKI

Wydrukowano w 20 egz.

Egz. nr 1-5-oprac. metod.

Egz. nr 6-20-Bibl. Główna DZN

Wyk. płk Łazarek

ppłk Kwiatkowski

Druk. JD, dnia 15.11.1990

Druk. AON nr pf-312/pf-1507/WW

Kor. E.A.

PF 10544

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

-----  
INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

P O U F N E

gz. nr ...

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA 1  
ĆWICZENIA GRUPOWEGO NR 112

TEMAT ĆWICZENIA: PLANOWANIE, ORGANIZACJA I PROWADZENIE  
DZIAŁAŃ BOJOWYCH PRZEZ PUŁK W OBRONIE

I. TEMAT ZAJĘCIA: WYPRACOWANIE ZAMIARU PRZEZ DOWÓDCĘ PUŁKU,  
WYDANIE WSTĘPNYCH ZARZĄDZEŃ BOJOWYCH

II. CELE:

1. Nauczyć słuchaczy prowadzenia analizy zadania, oceniania sytuacji, określania zamiaru walki i przedsięwzięć do niezwłocznej realizacji oraz wydawania wstępnych zarządzeń bojowych w toku przygotowania obrony pułku w styczności z nieprzyjacielem.

2. Doskonalić umiejętności słuchaczy w wykorzystywaniu oficerów sztabu w procesie podejmowania decyzji do obrony pułku.

3. Sprawdzić stopień znajomości przez słuchaczy zasad użycia i działania pułku w obronie, a szczególnie stopień znajomości zasad pracy dowódcy i sztabu podczas przygotowania obrony pułku w styczności z nieprzyjacielem.

4. Zbadać poprawność podziału czasu trwania zajęcia w stosunku do poszczególnych zagadnień szkoleniowych.

III. FORMA: Zajęcie grupowe w sali.

IV. CZAS: 4 godz. lekcyjne /4 x 45' = 180'/.

V. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

A. Część wstępna zajęcia ..... - 15'  
B. Część główna zajęcia ..... - 150'

1. Sprecyzowanie wniosków z analizy zadania bojowego pułku do obrony w pierwszym rzucie dywizji i ich uzasadnienie - 25'

2. Przedsięwzięcia do niezwłocznej realizacji przez pułk po otrzymaniu zadania bojowego przejścia z natarcia do obrony. Zatwierdzenie kalkulacji czasu przygotowania obrony. Wytyczne dowódcy dla szefa sztabu pułku ..... - 20'

3. Ocena sytuacji podczas przejścia pułku z natarcia do obrony w pierwszym rzucie dywizji .....	- 50'
4. Określenie zamiaru walki dowódcy pułku do obrony w pierwszym rzucie dywizji .....	- 35'
5. Wydanie wstępnych zarządzeń bojowych pododdziałom pułku do obrony .....	- 20'
6. Część końcowa zajęcia .....	- 15'
	-----
	Razem: 180'
	-----

#### VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

##### A. Wskazówki organizacyjne:

1. Kilka dni przed zajęciem słuchacze pobierają założenie taktyczne nr 1 wraz ze wstępnym zarządzeniem bojowym i mapy 1:50 000.
2. Do zajęcia 1 słuchacze przygotowują się na podstawie założenia taktycznego nr 1 i instruktażu wykładowcy.
3. Zajęcie 1 poprzedzić instruktażem i w niezbędnym zakresie konsultacją, w czasie których:
  - a/ nakazać słuchaczom:
    - skleić pobrane mapy i zapoznać się z treścią założenia taktycznego nr 1;
    - wrysować na mapę dane z założenia taktycznego i wstępnego zarządzenia bojowego;
    - przestudiować "Regulamin walki wojsk lądowych SZ PRL". Część I /dywizja, pułk/, s. 41-53; 248-279 /nr bibl. PF-21910/; "Biuletyn informacyjny nr 1/150" /część I/, s. 91-108 /nr bibl. 022711/; "Biuletyn informacyjny 1/150" /część druga/, s. 96, 101-102, 104 i rys. 21 /nr bibl. 022792/; "Metody pracy dowódcy i sztabu dywizji /pułku/ w działaniach bojowych /materiał pomocniczy/", s. 4-49 /nr bibl. PF-1428/;
    - ustalić metodę i treść pracy dowódcy i sztabu 1 pz;
    - ocenić poprawność kalkulacji czasu /załącznik do założenia taktycznego/ i przygotować ewentualne propozycje poprawek i zmian;
    - przygotować się do sprecyzowania i uzasadnienia wniosków z analizy zadania /wnioski wrysować na mapę/, określenia niezbędnych przedsięwzięć do natychmiastowego wykonania, udzielenia wytycznych szefowi sztabu pułku, dokonania oceny sytuacji /wnioski z oceny sytuacji wyrazić na mapie w postaci zamiaru dowódcy pułku/, określenia i uzasadnienia zamiaru walki dowódcy pułku oraz wydania wstępnych zarządzeń bojowych;

b/ określić rolę słuchaczy w czasie zajęcia oraz omówić planowany przebieg zajęcia.

B. Wskazówki metodyczne:

1. W czasie zajęcia słuchacze referują na podstawie swoich map bez korzystania z notatek /z wyjątkiem kalkulacji uzasadniających rozwiązania słuchaczy/.

2. Zwracać uwagę na zwięzłość i stosowanie poprawnego słownictwa wojskowego, a także zachowania proporcji wymagań co do "formy" i "treści" wypowiedzi słuchaczy.

3. Do każdej wypowiedzi słuchaczy wykładowca ustosunkowuje się w ostatniej kolejności, żądając uprzednio uzupełnień, wyjaśnień i uzasadnień od referującego słuchacza lub od innych słuchaczy z grupy. -

4. W ocenianiu słuchaczy decydującą rolę spełnia trafność przedstawianych merytorycznych rozwiązań metodycznych. Umiejętność ich przedstawiania, słownictwo, dykcja, itp. spełniają funkcję czynników mogących obniżyć lub podwyższyć ocenę wypowiedzi słuchaczy.

5. Zajęcie prowadzić według wytycznych podanych na instruktażach /wydziałowym i katedralnym/.

VII. PRZEBIEG ZAJĘCIA:

A. Część wstępna zajęcia ..... - 15'

1. Organizacja zajęcia ..... - 3'

- przyjęcie meldunku od starszego grupy o stanie i gotowości grupy do zajęcia;

- usunięcie ewentualnych niedociągnięć w wyglądzie zewnętrznym słuchaczy oraz w porządku sali;

- podanie tematu, celu i układu zajęcia i ćwiczenia 112.

2. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęcia - 12'

- sprawdzenie map i notatek słuchaczy.

Uwaga metodyczna: Szczegółowym sprawdzeniem objąć kilku słuchaczy /2-3/, pozostałych sprawdzić pod względem "ilościowym". Wynik sprawdzania omówić przed całą grupą;

- pytania kontrolne:

Pyt. 1: Przedstawić położenie i zadanie bojowe 1 pz?

Uwaga metodyczna: Wyznaczony słuchacz referuje z mapy. Położenie i zadanie bojowe 1 pz - patrz założenie taktyczne nr 1 i wstępne zarządzenie bojowe.

Pytanie 2: Zaproponować metodę i kolejność pracy dowódcy

1 pz w czasie przygotowania obrony?

Uwaga metodyczna: Wyznaczony słuchacz referuje z miejsca. W podsumowaniu odpowiedzi wykładowca powinien podkreślić, że dowódca i sztab całą pracę nad przygotowaniem obrony powinni tak zorganizować, aby pozostawić pododdziałom jak najwięcej czasu na przygotowanie się do wykonania postawionych im zadań bojowych.

Proponowana odpowiedź na pytanie 2.

Na przyjęcie metody i kolejność pracy dowódcy 1 pz w czasie przygotowania obrony wpływają:

- konieczność organizacji obrony w toku walki;
- termin meldowania zamiaru;
- termin zajęcia rejonu obrony;
- termin zorganizowania systemu ognia.

W tej sytuacji dowódca 1 pz musi kierować walką i jednocześnie organizować obronę. Najwłaściwszą metodą będzie tu metoda równoległego przygotowania obrony.

Biorąc powyższe pod uwagę dowódca 1 pz powinien stosować następującą kolejność swojej pracy:

- analiza zadania;
- określenie przedsięwzięć, które należy niezwłocznie zrealizować w celu szybszego przygotowania pododdziałów do obrony;
- zatwierdzenie kalkulacji czasu wykonanej przez szefa sztabu, a w tym czasie st. ofic. oper. zapoznaje pozostałych oficerów sztabu z zadaniem;
- wydanie wytycznych szefowi sztabu w zakresie organizacji rozpoznania, rekonesansu oraz przygotowania danych do decyzji przez oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb;
- ocena sytuacji;
- określenie zamiaru i zameldowanie go dowódcy 1 DZ;
- zapoznanie z zamiarem oficerów sztabu;
- wydanie wstępnych zarządzeń bojowych pododdziałom;
- dokończenie podejmowania decyzji na podstawie mapy;
- rekonesans w terenie, postawienie zadań bojowych;
- wydanie wytycznych do organizacji dowodzenia oraz kontroli przygotowania pododdziałów do obrony;
- organizacja współdziałania i zabezpieczenia obrony;
- zatwierdzenie dokumentów;
- kontrola przygotowania pododdziałów pułku do obrony;
- zebranie meldunków o gotowości do obrony;
- złożenie meldunku o gotowości pułku do obrony.

Uwaga metodyczna: W podsumowaniu wykładowca powinien podkreślić, że dowódca i sztab całą pracę nad organizowaniem obrony powinni wykonać tak, aby zakończyć ją w porę i pozostawić pododdziałom jak najwięcej czasu na przygotowanie się do wykonania zadania.

B. Część główna zajęcia ..... - 150'

1. Sprecyzowanie wniosków z analizy zadania bojowego pułku do obrony w pierwszym rzucie dywizji i ich uzasadnienie ..... - 25'

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny 15.10 19.7, dowódca dokonał analizy zadania bojowego i precyzuje wnioski pod kątem zamiaru walki.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyznacza słuchacza, który w roli dowódcy 1 pz przedstawia wnioski z analizy zadania. Wykładowca żąda uzasadnienia wniosków, szczególnie tych wątpliwych i niepewnych.

Proponowane wnioski z analizy zadania:

1. Główny wysiłek obrony skupić na lewym skrzydle.
2. ...

/w niniejszym opracowaniu wniosków nie opracowano/.

Proponowane problemy do dyskusji nad wnioskami z analizy zadania:

1. Cel działania pułku w świetle zamiaru dowódcy dywizji.
2. Udział pułku w rozbiciu zgrupowania nieprzyjaciela wg koncepcji dowódcy dywizji.
3. Jakie elementy działania szczebla dywizji ułatwiają wykonanie zadania przez pułk.
4. Istota zadania pułku /zatrzymać, rozbić, opóźnić, itp./.
5. Wpływ działania sąsiadów na wykonanie zadania przez pułk.
6. Podstawowe terminy osiągnięcia etapów gotowości do obrony.

Uwaga metodyczna:

W podsumowaniu zagadnienia wykładowca osobiście /lub wyznacza słuchacza/ precyzuje wnioski, które są w dalszej części zajęć "obowiązującymi" dla wszystkich słuchaczy.

2. Przedsięwzięcia do niezwłocznej realizacji przez pułk po otrzymaniu zadania bojowego przejścia z natarcia do obrony. Zatwierdzenie kalkulacji czasu przygotowania obrony. Wytyczne dowódcy dla szefa sztabu..... - 20'

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny 15.15 19.7 dowódca określa przedsięwzięcia do niezwłocznej realizacji, szczególnie musi ustosunkować się do zamiarów dalszego działania dowódców batalionów.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyznacza słuchacza, który w roli dowódcy pułku określa przedsięwzięcia do niezwłocznej realizacji.

Proponowane rozwiązanie

/w niniejszym opracowaniu nie wykonano/.

Proponowane problemy do dyskusji nad przedsięwzięciami do niezwłocznej realizacji:

1. Zmiany w realizacji dotychczasowego zadania przez poszczególne bataliony.
2. Sposób przekazania batalionom krótkich zarządzeń bojowych.

Sytuacja wprowadzająca:

Dowódca pułku przystępuje do zatwierdzenia kalkulacji czasu dokonanej przez szefa sztabu w czasie analizy zadania przez dowódcę pułku.

Uwaga metodyczna:

Słuchacze otrzymali autorskie rozwiązanie kalkulacji czasu przed zajęciem i w czasie nauki własnej mieli dokonać jego oceny. Wszyscy słuchacze w roli dowódcy pułku, traktując rozwiązanie autorskie jako propozycję szefa sztabu pułku, w tej części zajęcia mogą zgłosić uwagi, propozycję zmian, a także żądać uzasadnień. Jeżeli słuchacze przyjmą bezkrytycznie rozwiązania autorskie, wówczas wykładowca zadaje pytania i sprawdza zrozumienie przez słuchaczy kalkulacji czasu /autorskie rozwiązanie kalkulacji czasu - załącznik do opracowania metodycznego/.

Proponowane problemy skierowane do słuchaczy w celu sprawdzenia znajomości kalkulacji czasu:

1. Relacje ilości czasu przeznaczonego dla "podwładnych" i dla dowódcy i sztabu pułku.
2. Możliwość rekonesansu na niższych szczeblach dowodzenia /kompania, pluton/.
3. Przekazanie zadań podwładnym, a terminy gotowości do obrony.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wykazuje ewentualne błędy w rozumowaniu słuchaczy i w celu zachowania ciągłości zajęć podaje ostateczne rozwiązanie /patrz załącznik do opracowania metodycznego/.

Sytuacja wprowadzająca:

Dowódca pułku po przeanalizowaniu zadania, określeniu przedsięwzięć, które należy niezwłocznie wykonać, zatwierdził kalkulację czasu, nakazał zastępcy ds. liniowych przekazać zarządzenia bojowe związane z sytuacją o 15.00 19.7 i przystępuje do wydania wytycznych szefowi sztabu.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyznacza słuchacza, który w roli dowódcy pułku udziela wytycznych szefowi sztabu. Po wystąpieniu słuchacza, wykładowca zezwala na uzupełnienie wypowiedzi przez innych słuchaczy i w drodze dyskusji ustala treść wytycznych.

Proponowane rozwiązanie:

Szef sztabu:

- do ... rozwinąć SD w nowym rejonie oraz nawiązać łączność z sąsiadami;

- itd. ...

/w niniejszym opracowaniu nie wykonywano/.

Ponadto zastępcy, oficerowie sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb uwzględnią w swoich meldunkach następujące problemy:

1. Szef rozpoznania:

- określić możliwości odtworzenia odwodów przez 1 DPanc i 11 DZ przeciwnika;

- itd. ...

/w niniejszym opracowaniu nie wykonano/.

Uwaga metodyczna:

W podsumowaniu zagadnienia wykładowca zwraca uwagę słuchaczy na konieczność zachowania kolejności pracy dowódcy i na potrzebę wykonania szeregu czynności zanim przystąpi do oceny sytuacji.

3. Ocena sytuacji podczas przejścia pułku z natarcia do obrony w pierwszym rzucie dywizji ..... - 50°

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny 15.25 19.7 - dowódca przystępuje do oceny sytuacji.

Uwaga metodyczna:

Zwrócić uwagę słuchaczy, aby nie mylić oceny sytuacji, która jest dokonywana osobiście przez dowódcę z etapem "dokończenie podejmowania decyzji", w którym dowódca wysłuchuje meldunków oficerów sztabu i sze-

fów rodzajów wojsk. Następnie wykładowca kolejno wyznacza słuchaczy, którzy w roli dowódcy pułku prowadzą ocenę sytuacji etapami:

- ocena nieprzyjaciela;
- ocena wojsk własnych;
- ocena sąsiadów;
- ocena terenu.

Po każdym etapie wykładowca organizuje dyskusję co do zakresu oceny /czy wszystko słuchacz rozpatrzył/, jak również co do poprawności wniosków z oceny /czy słuszne wnioski wyciągnął/.

Wykładowca ustosunkowuje się do wypowiedzi słuchaczy, po każdym etapie oceny sytuacji, jako ostatni.

Proponowane rozwiązanie:

/w niniejszym opracowaniu nie wykonano/.

Uwaga metodyczna:

W podsumowaniu zagadnienia ocenić poprawność formułowania wniosków z oceny sytuacji i zwrócić uwagę, że wnioski te powinny zostać uwzględnione w zamiarze walki. Podkreślić możliwość korzystania przez dowódcę z wiedzy oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk /służb/.

4. Określenie zamiaru walki dowódcy pułku do obrony w pierwszym rzucie dywizji ..... - 35'

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyjaśnia, że dowódca pułku tylko w wyjątkowych wypadkach będzie dysponował oddzielnym czasem na sprecyzowanie zamiaru. Najczęściej następować to będzie już w trakcie oceny sytuacji, w miarę narastania wniosków. Niemniej jednak przed meldowaniem zamiaru przełożonemu będzie starał się uporządkować wszystkie wnioski tak, aby meldunek był przejrzysty i zrozumiały.

Wykładowca wyznacza 3-5 min. czasu dla słuchaczy w celu dokonania poprawek do swoich zamiarów opracowanych w toku nauki własnej /w celu uwzględnienia wniosków z oceny sytuacji - zag. 3/. Następnie wyznacza słuchacza do zameldowania zamiaru dowódcy 1 pz.

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny 15.45 19.7. Dowódca pułku nawiązał łączność z dowódcą 1 DZ i przystępuje do zameldowania zamiaru celem zatwierdzenia.

Proponowane rozwiązanie:

/w niniejszym opracowaniu nie wykonano/.

Uwaga metodyczna:

Po wysłuchaniu zamiaru, drogą dyskusji wykładowca ustala, które elementy zamiaru można było bardziej uogólnić, a które podać bardziej szczegółowo i występując w roli dowódcy dywizji zatwierdza zamiar. Jeżeli wykładowcy starczy czasu, a także aby zaangażować większą ilość słuchaczy do prezentowania zamiaru, można stworzyć sytuację, w której dowódca ogłasza swój zamiar dla oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk /służb/.

W podsumowaniu zagadnienia wykładowca ustosunkowuje się do wypowiedzi słuchaczy i jeśli stwierdzi taką potrzebę przedstawia zamiar osobiście.

5. Wydanie wstępnych zarządzeń bojowych pododdziałom pułku do obrony ..... - 20'

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny: 16.00 19.7. Dowódca pułku wydaje wstępne zarządzenia bojowe dla batalionów pierwszego rzutu pułku.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca wyznacza słuchacza, który w roli dowódcy 1 pz wydaje wstępne zarządzenia bojowe. Dla każdego batalionu wydaje wstępne zarządzenie bojowe, inny słuchacz /w roli dowódcy pułku/.

Proponowane rozwiązanie:

/w niniejszym opracowaniu nie wykonano/.

Uwaga metodyczna:

Po wypowiedzi każdego słuchacza wykładowca organizuje dyskusję w celu stwierdzenia: czy dowódca batalionu otrzymawszy wstępne zarządzenie bojowe, o proponowanej przez słuchacza treści, będzie miał podstawę do przystąpienia do organizacji obrony.

W podsumowaniu zagadnienia, wykładowca ustosunkowuje się do wypowiedzi słuchaczy i stwierdza, że dla pododdziałów rodzajów wojsk /służb/ wstępne zarządzenia bojowe wydadzą odpowiedni szefowie. Wyjaśnia także, że do batalionów wstępne zarządzenia bojowe przekazywane są z zasady przez techniczne środki łączności, natomiast wyznaczony oficer sztabu zapisuje je i w formie dokumentu bojowego przechowuje się je w sztabie pułku.

6. Część końcowa zajęcia ..... - 15'

Wykładowca przypomina co było celem i treścią zajęcia. Zwraca uwagę na ważność tego etapu pracy dowódcy i sztabu, w którym rodzi się koncepcja rozegrania walki /wykonania zadania/.

Omawia i ocenia przygotowanie grupy i poszczególnych słuchaczy do zajęcia, wskazuje niedociągnięcia i sposoby ich usunięcia. Jeżeli w grupie są oficerowie, którzy za zajęcia otrzymali ocenę niedostateczną, wyjaśnia co było tego powodem, ustala formę, sposób i czas zaliczenia /poprawienia oceny/.

W zakończeniu określa zadania na naukę własną, podaje temat i termin kolejnych zajęć. Ustala miejsce i termin instruktazu. Podpisuje w dzienniku lekcyjnym grupy przeprowadzenie zajęcia.

OPRACOWAŁ

/-/ ppłk dr Ireneusz ŁYSIAK

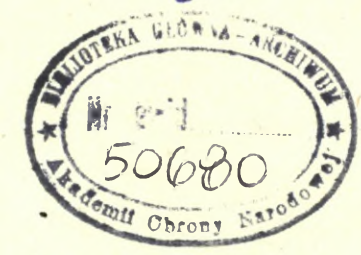
Wydrukowano w 20 egz.

Egz. nr 1-5-oprac. metodyczne  
Egz. nr 6-20-Bibl.Główna DZN  
Wyk. ppłk Łazarek  
ppłk Łysiak  
Druk. JD, dnia 27.11.1990  
Druk. AON nr pf-313/pf-1508/WW  
Kor. E.A.



~~\_\_\_\_\_~~  
~~\_\_\_\_\_~~

KONCEPCJA METODYCZNO-TAKTYCZNA ĆWICZENIA GRUPOWEGO  
TEMAT: Planowanie, organizacja i prowadzenie działań bojowych  
pz w obronie



A. CZĘŚĆ METODYCZNA

<p>1. CELE SZKOLENIOWE</p> <p>1.1. Nauczyć słuchaczy w roli dowódcy pułku, oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb umiejętności przygotowania obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem w toku natarcia oraz kierowania walką obronną dla utrzymania rejonu obrony.</p> <p>1.2. Doskonalić słuchaczy w zakresie opracowania dokumentów bojowych oraz pracy z mapą w terenie podczas rekonesansu i kierowania walką obronną.</p> <p>1.3. Sprawdzić słuchaczy ze znajomości regulaminu walki w części dotyczącej obrony.</p> <p>1.4. Zbadać stopień samodzielności słuchaczy w podejmowaniu decyzji w terenie w toku kierowania walką obronną.</p>	<p>3. SKŁAD ĆWICZĄCYCH</p> <p>Słuchacze I kursu AON</p> <p>4. WARUNKI ORGANIZACJI ĆWICZENIA</p> <p>4.1. Ćwiczący 1 pz, w składzie 1 DZ, jest w trakcie realizacji końcowej fazy zadania następnego w natarciu w pierwszym rzucie na kierunku głównego uderzenia.</p> <p>4.2. Ukompletowanie pułku w ludziach i sprzęcie 85%.</p> <p>4.3. Organizacja 1 pz wg struktury DZ-89.</p> <p>4.4. Ukompletowanie DZ przeciwnika w styczności 70%, DPanc. z odwodu KA - 90%.</p> <p>4.5. Działania bojowe prowadzone są w kolejnych dniach wojny z użyciem broni konwencjonalnej.</p> <p>4.6. Warunki atmosferyczne jak w dniach ćwiczenia.</p> <p>4.7. 1 DZ /w jej składzie 1 pz/ przechodzi z natarcia do obrony dla osłony zgrupowania uderzeniowego armii przed spodziewanym w godzinach rannych 20.7 przeciwuderzeniem odwodu przeciwnika.</p> <p>4.8. Położenie wyjściowe wojsk o 15.00 19.7. Gotowość systemu ognia 19.00 19.7. Gotowość obrony 4.00 20.7.</p>	<p>5. TERMIN ĆWICZENIA</p> <p>Styczeń - luty 19.....</p> <p>6. PRZEBIEG ĆWICZENIA</p> <p>6.1. Na 3-5 dni przed ćwiczeniem słuchacze pobierają mapy i założenie, które stanowi podstawy przygotowania się w roli dowódcy pz w zajęciu 1, dotyczącym wypracowania zamiaru i wydania wstępnych zarządzeń bojowych.</p> <p>6.2. W zajęciach 2-11 słuchacze w roli oficerów sztabu SRWiS pz przygotowują dane do decyzji dowódcy, które precyzują i meldują dla dowódcy dywizji w zajęciu 12.</p> <p>6.3. W zajęciu 13-14 w roli dowódcy pz prowadzą rekonesans rejonu obrony.</p> <p>6.4. W zajęciach 15-21 słuchacze w roli oficerów sztabu SRW i S pz szczegółowo planują i organizują obronę.</p> <p>6.5. W zajęciach 22-25 słuchacze uczą się kierowania walką obronną pz, rozwiązując problemy dotyczące: - walki o utrzymanie pierwszej pozycji i wykonanie kontrataku; - obrony drugiej pozycji - przeciwdziałanie okrążeniu i wycofaniu pododdziałów na kolejną rubież obronną.</p> <p>6.6. Ćwiczenie kończy się omówieniem pracy słuchaczy - zajęcie 26.</p>
<p>2. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE</p> <p>2.1. Podjęcie decyzji do obrony pułku.</p> <p>2.2. Przyjęcie ugrupowania bojowego, organizacja systemu ognia i zabezpieczenia inżynierskiego rejonu obrony.</p> <p>2.3. Prowadzenie rekonesansu, stawianie zadań bojowych, organizacja współdziałania zabezpieczenia obrony i dowodzenia.</p> <p>2.4. Meldowanie i uzasadnienie decyzji dowódcy pułku do obrony.</p> <p>2.5. Kierowanie walką o utrzymanie pierwszej pozycji obrony, kierowanie porażeniem obniowym przeciwnika, wykonanie kontrataku drugim rzutem pułku.</p> <p>2.6. Kierowanie walką o utrzymanie drugiej pozycji obrony, przeciwdziałanie okrążeniu bp i wycofanie na kolejną rubież.</p>		

WYKONAŁ:  
płk ŁAZAREK J.

